

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Henryk Kot

Author: Maria Kycler

Citation style: Kycler Maria. (2018). Henryk Kot. W: M. Kycler, D. Pawelec, B. Warzachowska (red.), „Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia” (S. 381-385). Katowice : Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Henryk Kot

Źródło: Archiwum „Gazety Uniwersyteckiej”.

Henryk Kot urodził się 6 września 1929 roku w Piekarach Śląskich, w rodzinie Józefa i Marii, z domu Szendzielorz. W rodzinnym mieście uczęszczał do szkoły podstawowej (1936–1944), a później do gimnazjum i liceum (1945–1949). Uzyskawszy świadectwo dojrzałości podjął studia w zakresie geografii na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, a następnie kontynuował naukę na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego (1953–1955), uzyskując tytuł magistra kartografii.

Po ukończeniu studiów wyższych został zatrudniony jako redaktor map w Państwowym Przedsiębiorstwie Fotogrametrycznym w Warszawie. W 1957 roku rozpoczął pracę w Bibliotece Śląskiej w Katowicach (BŚ), z którą związał się na blisko dwie dekady. Pracując w zbiorach kartograficznych BŚ (1957–1969) otworzył przewód doktorski na Uniwersytecie Wrocławskim (1960) i pod kierunkiem profesora Bolesława Olszewicza przygotował dysertację pt. *Historia nowożytnej kartografii Śląska*. W 1966 roku uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych w zakresie kartografii.

Jako pracownik Biblioteki Śląskiej chętnie włączał się w popularyzację jej zasobów kartograficznych oraz zbiorów cieszyńskiego Oddziału Zabytkowego. Przede wszystkim pochłaniała go jednak praca naukowa. W latach 1958–1963 współpracował ze Śląskim Instytutem Naukowym w Katowicach (współredaktor Śląskiej Kartoteki Biograficznej), a w latach 70. z Instytutem Śląskim w Opolu (recenzent). W roku 1959 podjął współpracę z Pracownią Centralnego Katalogu Kartograficznego Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, dzięki czemu w *Katalogu atlasów i dzieł geograficznych* (Warszawa 1961–1968) zarejestrowano materiały kartograficzne BŚ. Od roku 1966 realizował programy badawcze i prace bibliograficzne w zespole Histo-

rii Kartografii przy Zakładzie Historii Nauki i Techniki PAN, kierowanym przez Juliana Janczaka; brał czynny udział w krajowych i międzynarodowych zjazdach i konferencjach.

Dobra znajomość języków obcych zdecydowała o podjęciu w latach 60. współdziałania z Oddziałem Dokumentacji Instytutu Geograficznego w Lipsku. H. Kot był tam odpowiedzialny za redagowanie streszczeń (w języku niemieckim) bieżących publikacji polskich specjalistów z dziedziny geografii i kartografii.

Henryk Kot w latach 1970–1972 objął stanowisko kierownika Biblioteki Naukowej Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach. W grudniu 1972 roku wrócił do Biblioteki Śląskiej, gdzie powierzono mu zarządzanie Oddziałem w Bytomiu. Zdecydował się wówczas na formalne uzupełnienie wykształcenia o wiedzę bibliologiczną i w latach 1972–1975 zaocznie studiował na kierunku *Bibliotekoznawstwo i informacja naukowa* na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. W 1975 roku złożył egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną dla Bibliotekarzy Dyplomowanych (w BG Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu) i uzyskał tytuł kustosa dyplomowanego.

Otrzymawszy stypendium Ministerstwa Kultury i Sztuki w Warszawie oraz niemieckiej fundacji stypendialnej w Bonn sześciokrotnie przebywał poza granicami kraju. Kontynuował również prace w zakresie biografistyki; w ramach materiałów do *Słownika kartografów i geodetów polskich*, przygotowywanego przez Pracownię Historii Geografii i Kartografii Bolesława Olszewicza, opracował 21 haseł.

W roku 1976 przyjął propozycję objęcia stanowiska dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Śląskiego, z którą wystąpił profesor Henryk Rechowicz, ówczesny Rektor UŚ. Henryk Kot przejął zarządzanie biblioteką po Jerzym Ratajewskim. W krótkim okresie dyrektorowania dostosował działalność uniwersyteckiej sieci bibliotecznej do koncepcji władz uczelni (jednolity regulamin organizacji bibliotek UŚ, uwzględniający system całkowitej decentralizacji) oraz skupił uwagę na kształtowaniu naukowego i dydaktycznego warsztatu pracy studentów i pracowników naukowych UŚ w postaci bazy dokumentacyjnej. Wprowadził usprawnienia organizacyjne w zakresie opracowania zbiorów i ich prezentacji w katalogach. Na czas zarządzania H. Kota Biblioteką Główną, w roku akademickim 1976/1977, przypadło wprowadzenie (dla studentów dwóch ostatnich lat) zajęć z zakresu informacji naukowej. BG kontynuowała i rozwijała działalność informacyjno-wydawniczą oraz dokumentacyjną życia naukowego Uczelni.

Henryk Kot, równoległe z obowiązkami w BG UŚ prowadził zajęcia dydaktyczne w Zakładzie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (ZBiIN). Latem 1977 roku zrezygnował ze stanowiska dyrektora biblioteki uczelnianej i przeszedł do ZBiIN na etat nauczyciela akademickiego; prowadził wykłady i ćwiczenia w zakresie dydaktyki bibliotecznej i bibliotekarstwa, był promotorem prac magisterskich oraz włączył się działalność publikacyjną Zakładu.

W 1979 roku otrzymał roczne stypendium, w trakcie którego dwukrotnie przebadął polonika kartograficzne w zbiorach austriackich i niemieckich. Stan wojenny zastał go RFN, a sytu-

acja polityczna w kraju skłoniła do pozostania w Niemczech. W latach 1982–1985 podjął pracę w Germańskim Muzeum Narodowym w Norymberdze, gdzie powierzono mu kierownictwo Działu Zbiorów Kartograficznych oraz możliwość kontynuowania prac nad polonikami. Pokłosiem prowadzonych w Norymberdze badań stał się obszerny katalog *Von Stettin bis Breslau* (Nürnberg 1985) wydany w serii „Kataloge des Germanischen Nationalmuseums”.

W roku 1985 Henryk Kot wygrał ogólnokrajowy konkurs na stanowisko kierownika Centralnego Katalogu Zbiorów Kartograficznych w Niemczech. W latach 1985–1992 pracował w Pruskiej Bibliotece Państwowej w Berlinie. Realizował tam projekt „Erschließung historisch wertvoller Kartenbestände bis 1850”, dający podwaliny pod bazę/katalog IKAR, m.in. umożliwiającą włączenie wielotysięcznych, nieopracowanych dotąd poloników i sławików kartograficznych ze zbiorów niemieckich. Po przejściu na emeryturę jako wolontariusz podjął się konsultacji i tłumaczeń wydawnictw kartograficznych (1992–1995). Jednocześnie zaangażował się w rewindykację kartograficznych zbiorów polskich, znajdujących się w Pruskiej Bibliotece Państwowej w Berlinie.

Henryk Kot oprócz monografii autorskich opublikował wiele artykułów naukowych, fachowych i popularnonaukowych. Wynikami badań oraz doświadczeniem zawodowym dzielił się m.in. na łamach „Czasopisma Geograficznego” „Polskiego Przeglądu Kartograficznego”, „Biuletynu Informacyjnego Biblioteki Śląskiej”, „Kartographische Nachrichten”, a także monografii zbiorowych z zakresu bibliotekarstwa. Wspólnie z Adamem Jaroszem zestawiał antologię artykułów problemowych, poruszających najnowsze tendencje bibliotekarstwa współczesnego pt. *Bibliotekarstwo* (Katowice 1980)¹ oraz tom drugi pracy zbiorowej „Z Problemów Organizacji Pracy Bibliotecznej” (Katowice 1983) prezentujący dobre praktyki w różnych typach ksiąźnic.

Zainteresowania zawodowe:

- historia kartografii Polski i kartografia historyczna, silesiaca i polonica kartograficzne poza granicami Polski,
- bibliotekarstwo, organizacja i zarządzanie biblioteką, budownictwo biblioteczne i wyposażenie bibliotek.

Stanowiska:

- kierownik zbiorów kartograficznych, Biblioteka Śląska w Katowicach (10.1957–12.1969),
- kierownik biblioteki, Biblioteka Naukowa Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach (01.1970–11.1972),

¹ Skrypt ukazał się jako tom trzeci *Materiałów do studiowania bibliotekoznawstwa i informacji naukowej*.

- kierownik oddziału, Biblioteka Śląska, Oddział w Bytomiu (11.1972–3.1976),
- dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (04.1976–09.1977),
- adiunkt, Zakład Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego (10.1977–03.1984),
- adiunkt, Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego (10.1977–09.1978),
- pracownik naukowo-badawczy, kierownik Działu Zbiorów Kartograficznych, Germańskie Muzeum Narodowe w Norymberdze (1982–1985),
- pracownik naukowo-badawczy, kierownik Centralnego Katalogu Zbiorów Kartograficznych w Niemczech, Niemiecka Wspólnota Badawcza w Bonn – Bad Godesberg z siedzibą w Pruskiej Bibliotece Państwowej w Berlinie (1985–1992).

Członkostwa:

- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (1957–1976), w tym: wiceprzewodniczący Zarządu Okręgu SBP w Katowicach (1970–1974); przewodniczący Komisji Budownictwa i Urzędzeń Bibliotecznych przy ZO (1970–1976); członek Komisji Mechanizacji i Racjonalizacji Pracy Bibliotecznej przy Zarządzie Głównym SBP (1972–1975).

Osiągnięcia zawodowe, nagrody, wyróżnienia, odznaczenia:

- Stypendia naukowe: Austria (1962, 1979–1980); Czechosłowacja (1963); NRD (1963); ZSRR (1967, 1969); RFN (1975, 1980).

Bibliografia

Przedmiotowa:

Henryk Kot. Akta personalne Archiwum Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, sygn. 888/K.

KOT H.: *Curriculum Vitae*. Berlin 2017.

Rozmowa z dr. H. Kotem. Czerwiec 2017.

Podmiotowa (w wyborze):

KOT H.: *Wystawa kartograficzna*. „Zaranie Śląskie” 1958, z. 1–2, s. 123–124.

KOT H.: *Mapy i atlasy XV–XX wieku. Wystawa kartograficzna (10 III – 30 IV 1958)*. „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 1958, nr 2–3, s. 95–97.

KOT H.: *O mapie wykonanej 400 lat temu*. „Panorama” 1958, nr 20, s. 210.

KOT H.: *Mapa ścienna zapylenia województwa katowickiego. 1:100 000*. Katowice 1960.

KOT H.: *Plan dzielnic centralnych m. Katowice. 1:15 000*. Katowice 1962.

KOT H.: *Austriacka Biblioteka Narodowa*. „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 1963, nr 1/2, s. 39–45.

KOT H.: *Polonica kartograficzne w zbiorach wiedeńskich*. „Czasopismo Geograficzne” 1964, z. 2, s. 159–172.

- KOT H.: *Histoire de la cartographie privée de la Silésie dans la période 1800–1939*. W: *Actes du XIe Congrès International d'Histoire des Sciences*. Varsovie, Toruń, Kielce, Cracovie 24–31 Août 1965. 4. [Red. P. CZARTORYSKI]; Comité et l'Institut d'Histoire de la Science et de la Technique auprès de l'Académie Polonaise des Sciences. Wrocław 1968, s. 311–314.
- KOT H.: *Historia nowożytniej kartografii Śląska 1800–1939 (poza kartografią urzędową)*. Katowice 1970.
- KOT H.: *Stare globusy w zbiorach cieszyńskich*. „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Śląskiej” 1972, s. 58–72.
- KOT H.: *Anteil Deutschlands, Österreichs, der Tschechoslovakei und Polens an der Geschichte der Kartographie Schlesiens 1800–1939*. W: *Making and use of historical maps. Budapest International Cartographical Exhibitions and Coferences XI*. Budapest 1972, s. 47–49.
- KOT H.: *Die Globen von Eugeniusz Romer im Lichte seiner kartographischen Konzeptionen. Thesen zum Referat auf dem IV Symposium der Gesellschaft der Globusfreunde in Krakau*. W: *Die Globographie zur Zeit des Copernicus. Kurzfassungen der Vorträge*. Kraków 1972. *Der Globusfreund*. Publikation Nr. 21–23. *Festschrift zum 20 jährigen Bestand des Coronelli-Weltbundes der Globusfreunde Wien* 1972.
- KOT H.: *Oddział Biblioteki Śląskiej w Bytomiu*. W: *Biblioteka Śląska 1922–1972*. Red. J. KANTYKA. Katowice 1973, s. 240–249.
- KOT H.: *Zbiory kartograficzne*. W: *Biblioteka Śląska 1922–1972*. Red. J. KANTYKA. Katowice 1973, s. 184–189.
- KOT H.: *Pobyt stypendialny dra Henryka Kota w ZSRR*. „Polski Przegląd Kartograficzny” t. 6, 1974, nr 1, s. 46–47.
- KOT H.: *Tematyka kartograficzna na III Konferencji Nauk Pomocniczych Historii w Katowicach i Wiśle*. „Polski Przegląd Kartograficzny” t. 6, 1974, nr 4, s. 179–181.
- KOT H.: *Biblioteka Główna*. W: *10 lat Uniwersytetu Śląskiego. 1968–1978*. [Red. meryt. J. KANTYKA, przy współpr. A. LUBAŚ]. Katowice 1978, s. 190–195.
- KOT H.: *Biblioteka Główna i biblioteki zakładowe Uniwersytetu Śląskiego. Z problemów organizacyjnych*. „Z Problemów Organizacji Pracy Bibliotecznej” t. 1, 1979, s. 133–141.
- KOT H. (oprac.): *Materiały do studiowania bibliotekoznawstwa i informacji naukowej*. T. 3: *Bibliotekarstwo*. Wybór tekstów. Pod red. A. JAROSZA. Katowice 1980.
- JAROSZ A., KOT H. (red.): „Z Problemów Organizacji Pracy Bibliotecznej” t. 2, 1983.
- KOT H.: *Von Stettin bis Breslau. Ansichten, Stadtpläne und Landkarten von Pommern, Neubrandenburg und Schlesien aus der Graphischen Sammlung des Germanischen Nationalmuseum, Nürnberg*. Nürnberg 1985.
- KOT H. (oprac.): *Von Stettin bis Breslau. Ansichten, Stadtpläne und Landkarten von Pommern, Östlicher Mark Brandenburg und Schlesien aus der Graphischen Sammlung des Germanischen Nationalmuseums Nürnberg*. [Hrsg.: G. BOTT; Katalog: U. TIMANN auf der Grundlage der von H. KOTT bearb. 1. Ausg.]. Nürnberg 1988.

Opracowanie: Maria Kycler
Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach